

har tilladt mig at foreslaae. De 3 Mk. til Stempelpapir antager jeg, at Brugerne have betalt uden Indsigelse, thi for disse Penges Skyld kunde den Uleilighed ikke have betalt sig, som det vilde have udfordret, naar de vilde have forlangt, istedetfor selv at udrede disse 3 Mark, at Stiftelserne skulde have udredet dem. Brugerne have altsaa betalt dem, og lad Saagen nu dermed være afgjort. Hvis man ikke vil vedtage denne Lov, vil det kun føre til, at en stor Deel af disse Kjøbere nødsages til paa en eller anden Maade at sagsøge Stiftelserne eller Kirkerne, for at man ikke skal nøde dem selv til at betale, uden at man virkelig har Ret dertil. Det hele Spørgsmaals Afgjørelse vil maaskee derved trække langt ud, men det maa dog blive afgjort, thi Staten vil da ikke kunne forbyde, hvis det i dette Tilfælde skulde komme til en retslig Afgjørelse, da at nægte de Vedkommende fri Proces. Men hvortil denne Processførelse, naar man ved en Lov som denne kan afgjøre det Hele? Det er af disse Grunde, at jeg tillader mig at anbefale det foreliggende Lovforslag.

Casse: Der kunde være nogen Fristelse for mig til at gaae noget nærmere ind paa de saakaldte Mærkeligheder, som den ærede Forslagsstiller nylig har omtalt. Men jeg skal ikke give efter for denne Fristelse, skjøndt det sikkert vilde være særdeles let for mig at paavise, at der ingen saabanne Mærkeligheder er, naar man ikke, som den ærede Forslagsstiller, vil ansee som en Mærkelighed enhver afvigende Mening, som forekommer En mindre velbegrunder, og enhver Afgjørelse, som fra det enkelte Ministeriums Side har fundet Sted paa en Maade, der er noget afvigende fra den, som man selv har udsat som den rigtigste. Hvad jeg derimod skal udbede mig Thingets Opmærksomhed for, er de Bemærkninger, jeg nu skal gjøre, og hvorved jeg skal afholde mig fra at komme ind paa al Tale om Mærkeligheder, men derimod skal fremstille Forholdet saaledes, som jeg antager, at det er. Min første Erindring skal da være den, at den ærede Forslagsstiller syntes at antage, at Spørgsmaalet om, hvorvidt der ved Afhændelsen af det i Loven af 24de April 1860 omhandlede Fæstegods skal bruges et høiere Slags

Stempelpapir og udredes forskjellige Afgifter, er afgjort ved den af ham nævnte Højesteretsdom af 17de October 1859 saaledes, at dette ikke skal finde Sted efter Loven af 4de Juli 1850, men efter de lovbefalede almindelige Regler, men dette er ikke min Mening. Det maa vel bemærkes, at den Højesteretsdom, der fastsatte, at de Brugere, der have kjøbt af Statens Bøndergods, ikke skulle nyde godt af Begunstigelserne efter Loven af 4de Juli 1850, er grundet paa, at denne Lov ikke kunde antages at have tænkt paa de Afhændelser, som fandt Sted efter Loven af 8de April 1851, fordi der, da Loven af 4de Juli 1850 udkom, ikke havde den efter Grundlovens § 51 nødvendige Bemyndigelse til at afhænde af Statens Gods; denne Bemyndigelse kom først ved Loven af 8de April 1851. Men hele dette Raisonnement passer slet ikke paa de Afhændelser af Bøndergods, om hvilke den ærede Forslagsstillers Forslag gaaer ud paa at værne, og det er min Overbeviisning, at Loven af 4de Juli 1850 uden videre bør være anvendelig paa alle Salg efter Loven af 24de April 1860, saavel med Hensyn til det stemplede Papir som med Hensyn til de forskellige Afgifter, der bliver Spørgsmaal om at erlægge. Jeg støtter dette paa den af den ærede Forslagsstiller fremhævede § 13 i Loven af 24de April 1860, idet denne Paragraph bestemmer, at Brugeren skal udrede de lovbefalede Afgifter og Omkostninger; og spørger man saa, hvilke disse lovbefalede Afgifter og Omkostninger ere, saa er det efter min Overbeviisning ikke andre end dem, som Loven af 4de Juli 1850 omhandler. Det har ogsaa altid været iagttaget, at man med Hensyn til de hyppige private Afhændelser af Bøndergods, som fandt Sted paa den Tid, da Loven af 4de Juli 1850 udkom, og ogsaa senere, har ladet disse Begunstigelser komme til Anvendelse. Nu veed jeg vel, at man for at vise, at Højesteretsdommen skulde have afgjort Sagen i en anden Retning end den, som den ærede Forslagsstiller og jeg ansee for rigtig, har sagt, at det i Højesteretsdommen siges, at der ved de lovbefalede Afgifter og Omkostninger skal forstaaes, hvad der er bestemt i den almindelige Lov; men dette kunde Højesteret sige, fordi den ellers vilde komme til at anvende en uvidende Fortolkning;